

ROKOTIES DZILĀK

10. NAUDA SENATNĒ

PIRMS MONĒTĀM

Līdz pat 8. gadsimtam pirms Kristus monētas kaltas netika. Pirms tam tirgošanos veica mainoties: tas, kuram bija lieki kvieši vai aitas, varēja tās apmainīt pret kādām trūkstošām mantām.

Kad Salamans Jeruzālemē būvēja krāšņo dievnamu, viņam no Libānas vajadzēja kokus, tāpēc „Hīrāms deva Salamanam ciedru kokus un cipreses, cik vien viņš vēlējās, un Salamans deva Hīrāmam divdesmit tūkstošus koru kviešu viņa nama uzturam un divdesmit koru spiestas eļļas.” (1. Ķēniņu 5: 10-11) Viens kors bija apmēram 220 litri.

Preces tika mainītas arī pret pakalpojumiem. Jēkabs strādāja pie Lābana sešus gadus par plankumainajām kazām un melnajiem jēriem (1. Mozus 30: 35). Jūda deva āzīti no sava ganāmpulka sievietei, kuras pakalpojumus viņš saņēma (1. Mozus 38: 17). Gadu tūkstošiem tirdzniecības pamatā bija preču maiņa.

Kad plašāk kļuva pieejams metāls, tas drīz vien izrādījās visērtākais preču un pakalpojumu maiņas mērs. Lieliem darījumiem lietoja metāla stienus. Vislielākā svara vienība bija talants – vairāk kā 30 kilogramu. Ahāba tēvs Omrī par diviem sudraba talantiem iegādājās kalnu, uz kura viņš uzcēla Samarijas pilsētu (1. Ķēniņu 16: 24). Kad Asīrijas ķēniņš Sanheribs ap 700. gadu pirms Kristus aplenca Jeruzālemi, Hizkija no viņa atpirkās ar trīssimt talantiem sudraba un trīsdesmit talantiem zelta (2. Ķēniņu 18: 14).

ŠEKEĻI TIKA IESVĒRTI

Mazākos darījumos tika svērti mazi metāla gabaliņi. Kad Ābrahāms vēlējās iegādāties alu, kurā apbedīt savu sievu Sāru, viņš alas īpašniekam piedāvāja naudu (1. Mozus 23: 13). Ar to netika domātas kaltas monētas. Bībele ziņo, ka „Ābrahāms iesvēra Efronam sudrabu, un viņš teica, dzirdot visiem Hēta dēliem: „Četri simti šekeļu sudraba, kādi tirgoņiem apgrozībā.”” (16. pants)

Arī Jāzēpa brāļi pārdeva Jāzēpu midjāniešu tirgotājiem „par divdesmit sudraba gabaliem”. (1. Mozus 37: 28) Ķēniņš Dāvids nopirka klonu, uz kura vēlāk tika uzbūvēts Salamana dievnamas, par piecdesmit sudraba šekeļiem (2. Samuēla 24: 24).

Vecās Derības laikos šekelis nebija monēta, bet svars, un to varēja attiecināt gan uz zeltu, gan sudrabu. Āhāns atzinās, ka viņš ir nozadzis „labu Šināras mēteri un divus simtus šekeļu sudraba, un zelta plāksni piecdesmit šekeļu svarā.” (Jozuas 7: 21) Šī plāksne jeb burtiski mēle patiesībā bija stienis, kā tas arī izteikts dažos citos Bībeles tulkojumos. Arheologu atrastie šekeļi sver desmit līdz divpadsmit gramus.

SVARI UN ATSVARI

Lai kaut ko nosvērtu, bija vajadzīgi sviri un kaut kāda visiem pieņemta smaguma atsvari. Sviri izskatījās apmēram tāpat, kādus vēl tagad lieto daudzās austrumu zemēs – divi trauciņi, kas piestiprināti pie vidū nolīdzsvarotas sviras. Šādu svaru attēli redzami daudzos Ēģiptes kapeņu zīmējumos. Sākumā preces svēra, skatoties, kura puse ir smagāka par otru. Tā tas bija līdz pat romiešu laikiem, kad svirai piestiprināja vertikālu rādītāju, lai novērtēšanu varētu veikt precīzāk.

Babilonā ir atrasti talanta smaguma atsvari akmens pīles izskatā, kuras galva vērsta pret ķermeni. Izraēlā netālu no Betzuras arheologi ir tikuši pie dažiem apaļiem aprakstīta akmens atsvariem. Kad izraēlieši apmetās pie Sinaja kalna, visiem pilngadīgiem vīriem bija jāmaksā svētnīcai pa pusšekelim sudraba. Kopā tika savākti 100 talanti un 1775 šekeļi (2. Mozus 38: 25).

Sanāk, ka talants bija 3000 šekeļu smags, jo saskaitīti tika 603 550 vīri (26. pants). Tas saskan ar aptuveno Ēģipti atstājušo cilvēku skaitu – „ap sešsimt tūkstoši vīru, neskaitot mazuļus”. (2. Mozus 12: 37)

Šo pusšekeli sauca par *beku*, un uz viena no Betzuras atsvariem ir burti „bka”. Mūsdienu metriskajā sistēmā šis atsvars sver 5, 8 gramus. Bija arī par šekeli mazāks svars – to sauca *gera*. Šekelī bija divdesmit geru (2. Mozus 30: 13) – tad viena gera sanāk mazliet vairāk par pusgramu. Pastāvēja arī lielāka svara vienība – *mina* (1. Ķēniņu 10: 17). Mina bija 50 šekeļu smaga, tātad kāds puskilograms vai apmēram mārciņa, kā šis vārds tulkots dažās angļu Bībelēs.

BRĪDINĀJUMI PRET NEGODĪGUMU

Visai reti tomēr bija iespējams nodrošināt, ka lietotie atsvari ir precīzi. Nepastāvēja centralizēti precizitāti nodrošinoši standarti, un neizbēgami daži cilvēki ar atsvariem mēģināja iegūt sev labumu. Tādēļ Izraēls tika brīdināts: „Lai tavā namā nav divu dažādu svaru – lielu un mazu.” (5. Mozus 25: 13) Negodīgiem tirgoņiem varēja būt smagie atsvari pirkšanai, bet vieglākie – pārdošanai.

PIRMĀS KALTĀS MONĒTAS

Pienāca laiks, kad valsts vara atskārta nepieciešamību aizsargāt savus pilsoņus no negodīgiem tirgotājiem. To varēja izdarīt, sataisot metāla gabaliņus, kuriem pircēji uzticētos. Visprimitīvākās monētas bija ar uzspiestu vienu burtu – tās pilsētas sākumburtu, kurā monēta kalta: piemēram, K nozīmēja Korinta, A – Atēnas.

Šķiet, ka pirmās monētas ar zīmējumu izlaida tagadējās Rietumturcijas teritorijā esošās Līdijas ķēniņš Gigess. Tas notika ap 7. gadsimtu pirms Kristus. Viņa pirmās monētas bija no zelta un sudraba sakausējuma. Neilgi pēc tam Krēzs, arī Līdijas ķēniņš, darināja arī tīra zelta monētas.

Izgudrojums izplatījās, un arī citas valstis sāka izlaist monētas, veidojot arvien sarežģītākus zīmējumus – dzīvniekus, putnus, kukaiņus. Uz dažām monētām tika attēlotas dievības – piemēram, 6. gadsimtā pirms Kristus Sirakūzas uz monētām attēloja populārās grieķu dievietes Aretūzas galvu. Nesenos atklājumos uzzināts, ka viņas galvas attēls ticis uzspiests arī uz metāla stieniņiem.

ALVAS DĀMA

Kāds atslēdznieks Haifas automašīnu remontdarbnīcā lodēšanai bezrūpīgi lietoja divus alvas stienīšus, kad uz viena no tiem pamanīja dīvainas zīmes. Viņš par to ziņoja valsts vēstures iestādēm. Speciālisti noskaidroja, ka šie stienīši ir 2500 gadu veci. Darbnīcas īpašnieks stienīšus bija iegādājies no kāda zvejnieka, kurš teicās tos dabūjis piekrastē no sena kuģa vraka. Stienīši bija īpaši vērtīgi, jo zīmes uz tiem palīdzēja pareizi noteikt vecumu diviem citiem 1977. gadā atrastiem stienīšiem.

Šos divus iepriekšējos stienīšus bija nopircis Haifas Valsts mākslas muzeja direktors. Tā kā stienīši nebija no oficiālas izrakumu vietas, nebija zināms ne to atrašanās kultūrslānis, ne vecums. Taču uz tiem bija ieskrāpēti daži simboli, kas likās līdzīgi senajam mīnojiešu rakstam. Tāpēc stienīšus noteica piederīgus vēlajam bronzas laikmetam – kā parasti uzskata, kādus 1200 gadus pirms Kristus.

Taču vienam no Haifas darbnīcā atrastajiem stienīšiem bija ne tikai pirmajiem diviem līdzīgi uzraksti, bet arī izveidota sievietes galva, kas ieguva nosaukumu Alvas dāma. Galva nepavisam nebija viegli pamanāma – sākumā to noturēja par vienkāršu kukurzni lējumā. Tomēr ciešāka izpēte atklāja, ka tā patiešām ir sievietes, iespējams, mītiskā grieķu tēla Aretūzas, galva, kas atrasta arī uz 5. gadsimta monētām. Tādēļ zinātnieki visus četrus stienīšus attiecināja uz šo laiku.

Aretūza bija nimfa, kuras vārdā nosaukts strauts. Upes dievs Alfejs viņā esot iemīlējies, bet tā aizbēgusi uz Ortigijas salu un vēlāk pati tikusi pārvērsta par avotu. Aretūzu uz monētām attēloja kā jaunu meiteni ar tīklu matos un delfiniem ap galvu.

ATTĒLI UN UZRAKSTI

Vēlāk uz monētām sāka attēlot cilvēku galvas, un 5. gadsimtā parādījās pirmie uzraksti. Sākumā tie bija kalšanas pilsētas sākumburti, bet drīz ierasti kļuva arī sarežģītāki raksti. Kad farizeji Jēzum Kristum pieprasīja atbildēt, vai ir atļauts dot cēzaram nodevas, viņš sacīja: „Parādiet man naudu, ko maksājat nodevās!” Kāds pasniedza Jēzum denāriju, viņš to pacēla un jautāja: „Kā attēls šis un uzraksts?” (Mateja 22: 17-20)

Romiešu sudraba denārijs bija dienas darba vērts (Mateja 20: 2). Vienā tā pusē bija cēzara Tibērija vārds, otrā – viņa galva. Jēzus teica: „Dodiet cēzaram, kas cēzaram pieder, un Dievam, kas Dievam pieder.” (Mateja 22: 21)

Tā bija izcila atbilde farizeju sagatavotajai dilemmai. Ja Jēzus būtu teicis maksāt nodokļus, farizeji viņu apsūdzētu jūdiem par ienīsto romiešu atbalstīšanu. Ja viņš teiktu nodokļus nemaksāt, tie nekavējoties ziņotu romiešiem, ka Jēzus māca izvairīties no nodokļiem. Uz šādu atbildi tiem vairs nebija, ko teikt.

Kaltu monētu ieviešana ļoti atviegloja tirdzniecības darījumus un sniedza garantiju, ka apmaiņā lietotais metāla gabals ir svarā un vērtībā tiešām tāds, kā abas puses to uzskata. Tas bija milzīgs ieguvums cilvēkiem, kuri lietoja šādu naudu. Lielāko daļu monētu izgatavoja, iestiprinot metāla gabaliņu starp divām grebtām matricām un uzsitot ar āmuru, tāpēc vēl tagad mēs šo procesu saucam par kalšanu. Lielu vara monētu izgatavošanai romieši lēja formās izkausētu varu.

MONĒTAS KĀ PROPAGANDAS LĪDZEKLIS

Monētas tika izmantotas arī politiskiem mērķiem. Uzrakstos uz monētām cēzari vēstīja par savām uzvarām, darbiem sabiedrības labā un ziedošanu nabadzīgajiem.

Reizēm monētas izlaida, lai parādītu neatkarības stāvokli. Jūdu tauta garā vienmēr ir bijusi kvēli neatkarīga un izmantojusi jebkuru iespēju, lai dumpotos pret ikvienu tautu, kas centusies pār to valdīt. Kad viņi 66. un pēc tam 132. gadā romiešus sakāva, tie nepakļāvības izrādīšanai nekavējoši izlaida savas monētas.

MONĒTAS ARHEOLOĢIJĀ

Arheologiem monētas ir milzīgā vērtē laika noteikšanas dēļ. Kad tika atrasti Nāves jūras ruļļi, risinājās nikni strīdi par to vecumu. Kumranā atrastās monētas kaltas no Jāņa Hirkana laika (135. – 104. g. pirms Kristus) līdz Otrās jūdu sacelšanās laikam (132. – 135. gads), kas izslēdz dažu pētnieku apgalvojumus, ka ruļļi varētu būt diezgan jauni.

Evaņģēlijs raksta par romiešu virsnieku, kas uzcēlis jūdiem sinagogu, un daži arheologi domāja, ka Kapernaumā atraktā sinagogā būs tieši tā pati. Citi, pamatojoties uz arhitektūras stilu, lēsa par mūsu ēras 2. gadsimtu. Pretrunas tik atrisinātas samērā nesen, kad arheologi izcēla dažus bruģakmeņus un zem grīdas atrada 30 000 monētu lielu depozītu no 4. gadsimta. Virs tā būvētajai celtnei jābūt vēl jaunākai.

Daudzus gadus pazemes drupas zem Ciānas Dievmātes baznīcas grīdas, kas atrodas Jeruzālemē uz Via Dolorosa (ielas, pa kuru Jēzus esot gājis uz Golgātu), tika rādītas kā Pilāta tiesas zāle, kurā ticis tiesāts Kristus. Zem bruģakmeņiem atrastās monētas tomēr liecina, ka šī celtne nav vecāka par mūsu ēras 4. gadsimtu.

MONĒTU SNIEGTĀ INFORMĀCIJA

Monētas ir mums palīdzējušas uzzināt, kā izskatījās cilvēki un vietas. Aleksandrijas bāka bija viens no senās pasaules septiņiem brīnumiem. Tā kā tā ir attēlota uz monētām, mēs nedaudz zinām, kāda šī būve izskatījās. Aleksandrs Lielais ir kalis daudzas monētas, taču nav uz tām attēlojis savu galvu. Tomēr paaudzi vēlāk viņa pēcteči, kuriem bija jāzina, kāds Aleksandrs izskatījās, uz savām monētām izkala viņa galvu. Ēģiptes valdnieks Ptolemajs I 306. gadā pirms Kristus bija pirmais, kurš uz monētām attēloja dzīvu ķēniņu. Arī Kleopatra ir redzama pati uz savām monētām. Ja tas ir precīzs attēls, viņa nebūt nebija iekārojami skaista, kā mēs varētu iedomāties.

Taču, kā jebkura laba lieta, arī monētas tiek izmantotas ļaunprātīgi. Tiklīdz tās tirgū parādījās, tā uzsākās arī viltojumu ražošana.

NAUDAS MIJĒJU IZDZĪŠANA

Tiem, kas ceļo no vienas valsts uz citu, ir jāsamaina vietējā nauda pret tās valsts naudu, uz kuru viņi dodas. Mūsdienās maiņas kursu saraksts ir izlikts pie katras naudas mainīšanas vietas, lai ceļotāji varētu pārliecināties, ka viņu naudiņa tiek apmainīta pareizi. Taču tad, kad parādījās

pirmās monētas, naudas mijēji varēja izmantot savas priekšrocības attiecībā pret nezinošajiem zemniekiem un kursu noteikt galīgi nesamērīgu.

Tieši tā Jēzus laikā notika Jeruzālemes dievnamā. Uz gadskārtējiem svētkiem ieradās jūdi no visas romiešu pārvaldītās pasaules. Viesi nevarēja paņemt līdzi paši savus upurējamus dzīvniekus, tādēļ tiem lopīņus vajadzēja iegādāties šeit. Pārdevēji izmantoja šo priekšrocību un uzlika nenormālas cenas, turklāt pieprasīja, lai maksājumi tiktu veikti vietējā valūtā. Dievnama ziedojumi tika pieņemti tikai tad, ja tos veica ar naudu, uz kuras ir uzraksti ebreju valodā, tā kā naudas mijēju business zēla.

Dieva svētā nama pagalmā notiekošais business bija tik alkatīgs, ka Jēzus to nespēja izturēt. „Viņš atrada templī vēršu, avju un baložu pārdevējus un naudas mijējus sēžam un, savijis no virvēm pletni, izdzina no tempļa visus, arī avis un vēršus, un izkaisīja mijēju naudu un apgāza galdus. Baložu pārdevējiem viņš sacīja: „Nesiet to visu prom no šejienes! Nepadariet mana Tēva namu par tirgus namu!”” (Jāņa 2: 14-16)

DIEVA LĪDZEKLIS PRET MANTKĀRĪBU

Dievam ir ļoti nopietns viedoklis par mantkārību. Desmitais bauslis saka: „Neiekāro sava tuvāka namu, neiekāro sava tuvāka sievu, vergu, verdzeni, vērši, ēzeli – neko, kas ir tavam tuvākajam.” (2. Mozus 20: 17)

Dievs aizliedz mums būt skopiem. Mozus rakstīja: „Ja tavs tuvākais izput un tevi lūdz, tad uzturi viņu.” (3. Mozus 25: 35) Dievbijība un lūgšanas nekad nedrīkst ieņemt palīdzēšanas vietu. „Vai ne šāds ir gavēnis, ko es pieņemt... kad ar izsalkušo tu dali savu maizi, kad nabagu un bezpajumtnieku tu ieved namā, kad ieraugi kailo un apgērb viņu.” (Jesajas 58: 6-7)

Jēzus tik ļoti iestājas par nabadzīgajiem un trūkcietējiem, ka par ikkatru tiem izrādītu laipnību viņš saka: „Visu, ko jūs esat darījuši vienam no šiem maniem vismazākajiem brāļiem, jūs esat man darījuši.” (Mateja 25: 40)

Lai palīdzētu mūs pasargāt no alkatības un mantkārības, Dievs ir noteicis regulāras došanas sistēmu – to sauc par desmito daļu. Laikā, kad nauda vēl netika kalta, Mozus rakstīja laukkopjiem un lopkopjiem: „Desmitā daļa no tā, ko dod zeme – no sēklas, kas zemē, un koku augļiem, ir Kunga, tas ir svēts Kungam... Un ik desmito daļu no liellopiem un sīklopiem, ikvienu, kas gājis zem rīkstes, – desmito daļu lai svēta Kungam.” (3. Mozus 27: 30-32)

DESMITĀS DAĻAS DOŠANA MŪSU DIENĀS

Mūsu laikos lielākā daļa cilvēku ienākumu saņem naudā, taču princips paliek tas pats. Viena desmitā daļa no mūsu ieņēmumiem pieder Dievam. Patiesībā jau viss, kas mums ir, pieder viņam (Psalmi 50: 10-12), taču viņš atļauj mums deviņas desmitdaļas no nopelnītā lietot pašiem. Vienu desmitdaļu gan Dievs vēlas, lai mēs atdotu viņam atpakaļ. Tā nav mūsu dāvana viņam. Tas ir tikai godīgi attiecībā pret Dievu, ja mēs viņam atdodam to, ko viņš sauc par savu.

Ko darīt ar šo desmito daļu? Mēs nevaram to pasniegt Dievam rokās. Un arī tad tā būtu tikai lieka darbība, jo Dievs tik un tā to izdalītu tiem, kas strādā viņa labā. Tādēļ viņš ir teicis: „Levī dēliem es esmu atdevis visas Izraēla dēlu dotās desmitās tiesas par mantojumu, kā atlīdzību par

viņu kalpošanu.” (4. Mozus 18: 21) Tā vietā, lai cilvēki desmito daļu dotu Dievam, un Dievs tad no tās maksātu saviem kalpiem, ticīgajiem ir teikts to nodot pa tiešo levītiem.

DESMITĀ DAĻA NEBIJA DOMĀTA TIKAI JŪDIEM

Daži apgalvo, ka šī ir jūdu sistēma, kura vairs neattiecas uz kristīgo draudzi, taču desmitās daļas došana tika pieņemta pirms jūdu tautas rašanās. Ābrahāms maksāja desmito daļu Dieva priesterim Melhišedekam (1. Mozus 14: 20). Kad Jēkabam tika dots sapnis par kāpnēm uz debesīm, viņš nākošajā rītā teica: „Ja Kungs Dievs būs ar mani un sargās mani šajā ceļā, ko esju, un dos man maizi, ko ēst, un drānas, ko vilkt, un es sveikā atgriezīšos sava tēva namā, tad Kungs man būs par Dievu... No visa, ko tu man dosi, desmito daļu es atdošu tev.” (1. Mozus 28: 20-22)

Jēkabs nekaulējās ar Dievu. Viņa vārdi bija vienkārša pateicības izpausme. Dievs viņam bija apsolījis to atvest atpakaļ tēva mājās (15. pants), un, raugoties uz šī solījuma piepildīšanos, Jēkabs bija gatavs izpildīt savu pienākumu pret Dievu, maksājot uzticīgu desmito daļu.

Bez tam arī Pāvils raksta: „Tie, kas kalpo templī, pārtiek no tempļa labumiem, un tie, kas kalpo pie altāra, savu tiesu saņem no altāra. Tā arī Kungs pavēlēja tiem, kas sludina evaņģēliju, dzīvot no evaņģēlija.” (1. Korintiešiem 9: 13-14)

„Tā arī” – tas nozīmē tāpat. Tam pašam desmitās daļas un ziedojumu principam, kas darbojās Levī cilts priesteru kalpošanas dienās, ir jādarbomas kristīgajā draudzē mūsdienās. Lai nodrošinātu, ka kalpotāji saņem taisnīgu un pastāvīgu algu, būtu labi, ja visas desmitās daļas tiktu nodotas draudzei, kura summas pienācīgi uzskaitītu un no šī fonda maksātu kalpotājiem. Septītās dienas adventistu draudze seko šai sistēmai.

VAI MĒS TO VARAM ATĻAUTIES?

Dažs var justies nespējīgs atļauties maksāt Dievam tik daudz procentu no saviem ienākumiem. Patiesībā, ja cilvēkiem ir maz naudas, viņi nevar atļauties nemaksāt desmito daļu. Ne tikai tādēļ, ka viņi uzdrošinātos būt negodīgi pret Dievu, paturēdami to, ko Kungs sauc par savu, bet arī tāpēc, ka tie nevar atļauties doties dzīvē bez Dieva brīnišķīgajām rūpēm un aizsardzības, ko viņš apsola.

„Vai cilvēks var aplaupīt Dievu? Bet jūs aplaupāt mani. Jūs sakāt: kā tad mēs tevi aplaupījuši? – ar desmito un ziedojumiem! Ar lāstu jūs esat nolādēti, bet mani jūs aplaupāt – visa tauta. Nesiet visas desmitās tiesas uz dārgumu krātuvi, un lai manā namā ir ēdiens, tad pārbaudiet mani, saka Pulku Kungs, vai tad es jums neatvērtu debesu logus, vai nelietu pār jums svētību, līdz būtu gana? Tad es atstādinātu no jums rijēju, viņš jums vairs nepostītu zemes augļus.” (Malehija 3: 8-11).

RIJĒJA ATSTĀDINĀŠANA

Es zinu, ka tas patiešām darbojas. Tas ir izrādījies pareizi daudzos interesantos gan manas paša, gan manis sastaptu ļaužu dzīves piedzīvojumos.

Pirms daudziem gadiem es apciemoju kādu ģimeni Gimpijā, Austrālijas Kvīnslendā. Mēs kaut kā sākām runāt par Dieva piešķirtajām svētībām, un saimnieks mani aicināja iziet ārā. Viņš rādīja

uz žogu sava aploka pretējā pusē un stāstīja, ka pirms dažiem gadiem šeit bijis nežēlīgs siseņu uzbrukums. Tie tuvojušies milzīgā mākonī, traucēdami satiksmi un savā ceļā aprīdami pilnīgi visu.

Daži saimnieki rakuši dziļus grāvjus, lai tos novirzītu, citi lietojuši milzīgus insekticīdu daudzumus, bet viss veltīgi. Siseņi nākuši kā nevaldāma straume.

Ziņās vērojot, ka mākonis virzās mana drauga īpašumu virzienā, viņš sasaucis savu ģimeni kopā un izstāstījis, ka ir tikai viena cerība, kā novērst finansiālu bojāeju. Viņš atvēris Bībeli Maleahija 3: 11 un tad meties ceļos un atgādinājis Dievam, ka vienmēr uzticīgi maksājis desmito daļu, un lūdzis, lai Dievs „atstādina rijēju”, kā solījis.

Draugs man stāstīja, ka kopā ar ģimeni vērojis, kā mākonis tuvojas viņa laukam, taču, nonākot pie žoga, tas sadalījies un apgājis aploku no ārpuses. Nav ticis aizskarts ne stiebrīšs no viņa ražas.

Pēc tam fermeri no visa apvidus esot nākuši jautāt, kas par noslēpumu viņu paglābis no šīs sērgas. Viņš tiem rādījis Bībelē, ko Dievs apsolījis. Uz lielāko daļu ciemiņu tas neesot atstājis nekādu iespaidu. Viņi cerējuši uzzināt par kādu spēcīgu kukaiņu indi, kuru tie nepazīna, taču viņi nevarēja noliegt, ka noticis brīnums.

Tas ir nožēlojami, ka mūsdienu cilvēki apzināti aplaupa Dievu. Viņš tik daudz ir darījis šīs pasaules ļaužu labā. Viņš ir sūtījis savu dievišķo Dēlu, lai tas šeit dzīvotu un nomirtu, sagādādams mums iespēju iegūt mūžīgu dzīvību. Apzināti apzagt savu labdari ir nepateicīgi, un nicināt viņa bagātīgos apsolījumus attiecībā uz mūsu labklājību ir muļķīgi.

VISU, KAS VIŅAI BIJA

Iespējams, visiespaidīgāko mācību par ziedošanu Jēzus pasniedza, norādot uz nabadzīgu atraitni, kas bija atnākusi uz dievnamu un atnesusi ziedojumu.

Jēzus, nosēdies iepretim ziedojumu traukam, vēroja, kā bagātie farizeji ar lielu ārišķību veica ziedošanu. Dažiem pilnīgi bija ierasts nolīgt taurētāju, kas ietu viņu priekšā, pievēršot uzmanību pienesamās dāvanas lielumam.

Kamēr Jēzus tur vērodams sēdēja, zagšus tuvojās kāda nabadzīga atraitne. Viņa labi zināja, ka tās dāvana salīdzinājumā ar lielajiem ziedojumiem ir ļoti mazvērtīga, taču šī sieviete mīlēja Dievu un vēlējās šo mīlestību parādīt. Pamanījusi izdevību nemanāmi iemest savu dāvanu, viņa ātri iemeta plaukstā iespiestās monētas traukā un pagriezās, lai steigtos projām. Viņa bija ziedojusi divas artavas – vara monētas, kuras sauca par leptoniem. Tā bija pati mazākā apgrozībā esošā nauda. Taču atraitnes rīcība nepaslīdēja garām nepamanīta vērīgajām Jēzus acīm.

Mēs varam iedomāties viņas pārsteigumu un prieku, dzirdot Jēzus balsi sakām mācekļiem: „Šī nabadzīgā atraitne ir ziedojusi vairāk nekā visi pārējie... Jo tie visi ir ziedojuši no savas pārpilnības, bet viņa no savas trūcības ziedoja visu, kas tai bija – visu savu iztiku.” (Marka 12: 43-44)

Dieva skats neņem vērā dāvanas lielumu, bet ziedojumā ielikto upuri. Jēzus teica: „Bez maksas jūs esat saņēmuši, bez maksas dodiet.” (Mateja 10: 8)

Marka Aurēlija denārijs

"Marcus Aurelius Denarius2" by Rasiel Suarez - Tantalus Coins, uploaded by Rasiel Suarez.
Licensed under CC BY-SA 3.0 via Wikipedia -
https://en.wikipedia.org/wiki/File:Marcus_Aurelius_Denarius2.jpg#/media/File:Marcus_Aurelius_Denarius2.jpg

Grieķu monēta ar dievietes attēlu

"Demareteion 0667" by Carlomorino - Own work. Licensed under CC BY-SA 3.0 via Commons - https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Demareteion_0667.jpg#/media/File:Demareteion_0667.jpg

Lidijas monēta

"BMC 06" by Classical Numismatic Group, Inc. <http://www.cngcoins.com>. Licensed under CC BY-SA 3.0 via Commons - https://commons.wikimedia.org/wiki/File:BMC_06.jpg#/media/File:BMC_06.jpg

Pusšekelis

Kalts Jeruzālemē 68. g. m.ē. par godu Romas armijas sakāvei

"Half Shekel" by Classical Numismatic Group, Inc. <http://www.cngcoins.com>. Licensed under CC BY-SA 3.0 via Commons -

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Half_Shekel.jpg#/media/File:Half_Shekel.jpg